

CSERÉK ÉS ÜGYESKEDŐK

Az jusszon nagy lakáshoz, akinek szüksége van rá

A határidőnaplóban nincs semmi rendkívüli, a papírok fehérek és minden oldal külön napot jelent. Am ha tüzetesen böngészünk, akkor önkéntelenül felvetődik az a kérdés, miért kíváncsi arra dr. Dékány Géza, a lakáshivatal vezetője, hogy X-szel kilenc hónap múlva mi lesz. Sőt, mintha kóresetet tanulmányozna, az egyes nevek gyakorta megjelennek és mellettük megjegyzések szerepelnek. Néhol piros betűvel a bunda szócseka is előfordul, méghozzá kérdőjellel.

Az igények szerint

A kérdések természetesen valóságok, azt kutatják, vajon tényleg elcserélte-e néhány tucat ember a lakását, vagy pedig csak bundázott, tehát nyereszkedett.

Miért kell lakást cserélni? Nem szükséges, de sokan szeretnék, sőt mi több, az 1971-ben megjelent lakástörvény is azt kívánja előmozdítani, hogy egészséges mozgás alakuljon ki a lakáspiacon. Tehát ki ki jogosultsága és igénye szerint rendelkeznek egy-kettő, vagy több szobával. Az új lakbérrendszer is ezt próbálja elősegíteni. Ez azért is fontos, mert ha a csereberélés a szükségletek alapján kibontakozik, akkor a lakáslap növekszik. Például egy öttagú család, amely másfél szobás lakásban él, nem kopogtat a Lenin körút 63. alatt, ha megkapja az egyedül élő asszonynak háromszobás lakását egymás közötti cserével. És sok ilyen hasonló esetet lehetne említeni. Amíg tízezer lakásigénylő van Szegeden, nem mindegy, hogy a lakáscserék miként alakulnak.

A tapasztalatok nem a legjobbak. Sok nagy lakásban él egy-egy bérlo. Nem kínálják őket a cserebe a lakáshivatalnak. Inkább kiadják fölös szobáikat albérlésbe. Nagyon kevesen jönnek, hogy a lakáshivatal intézze el cseréjüket. Azok jelentkeznek, akik jobbat akarnak kapni. Sokszor meg az a probléma, hogy olyan igényekkel jelentkeznek, amit nagyon nehéz teljesíteni.

Klasszikus példa

Létezik egy olyan jelenség, ami ugyancsak kedvezőtlenül hat a lakáspiacon. Ez pedig a spekuláció, az ügyeskedés. Jónéhányan a tanácsai bérlikásokért „jó pénzeket” szeretnének zsebre vágni a lakásra váróktól. Több módszerre alakult már ki annak, miként lehetne néhány ezer forintot a fél-vagy teljes összközből kiakasztani.

Gyakran előfordul, egyik napról a másikra, hogy a kis szobában albérlőként megjelenik az idegen. A belépés pillanatában tudja, hogy a főbérlő nem sokáig marad. Mint utólag kiderül, előre megegyeznek a tarifában, s akkor adja át a kért összeget, amikor a főbérlő lelép. De még olyan eset is megtörtént, amikor a haldokló házigazda mellé költözött be az albérlő, hogy örököse lépjen. Ilyenkor a hozzátartozók vették fel valószínűleg a pénzt. Ezek a rosszhiszemű beköltözők. Ugyan- is tudják: a lakásbérleti jogviszony hamarosan meg fog szűnni. Persze, ebben az esetben a lakáshivatal gyorsan változtat az előállított helyzeten. Főszólítja az új bérlo, őrítse ki a szobákból a költözőt. Elhelyezést nem biztosít számára.

Amennyiben marad, ötezer forintig megbüntetik. Ezt a tételt akár háromnaponként is kiróhatják, egészen az elköltözésig.

A rosszhiszeműség klasszikus példája volt, amikor a lakásbérlo 1971-ben építési engedélyt kért társasházhoz. Egy évvel ezután beköltözött hozzá az albérlő. A társasház felépült 1973-ra, és ekkor az albérlő főbérlővé lépett volna elő, ha engedik.

Valaki fizet-e, azt akkor lehet tudni, amikor a hivatal elutasítja a csere iránti kérelmet. Mert ilyenkor futnak a pénzüket után.

A fiktív cseréket azért igyekeznek gyorsan felfedezni, mert irreális helyzet alakul ki. Például sokáig nem értette a kétgyermekes orvos, miért nem járul hozzá a cserebe a hivatal. Ő egy szobába ment volna két gyerekeivel, s a kétszobás lakásba egyedülálló személy akart beköltözni. Nyilvánvalóvá vált, hogy rosszabb körülményeket vállalna az illető. Eppen az ilyen, és ehhez hasonló helyzetek sejtetik, hogy csak fiktív cseréről van szó. Valójában az elnyitelen helyzetet nem fogadják el. Ugyanakkor meg kell jegyezni, a lakáspolitikának az is célja, hogy senki se kerüljön kedvezőtlen-

nebb körülmények közé, mint amilyenben élt. Ebben az esetben a hivatal arról is tudott, hogy az orvos egy másik városban kapott szolgálati lakást.

Következetesen

Más próbálkozások is előfordultak. Valaki magánházat épített, de tanácsai bérlikésán jó pénzért akart túladni. Ekkor olyan partnert keresett, aki magánházból bérloként élt egy szobában. A háztulajdonos is örült, hiszen megszabadul bérlojától. Így a házépítő két helyről vette volna fel a pénzt, a háztulajdonostól és a bérloától.

Ha utólag felfedezik a fiktív cserét, akkor is visszaállítja a lakáshivatal az eredeti helyzetet. Nagyon sok szemrehányás éri, mert nem engedélyezik az ügyfelek által szabályosnak tartott, de fiktív cseréket. A hivatal pedig ekkor tulajdonképpen azoknak az érdekeket védi, akik eddig még nem kaptak lakást. Eppen ezért, hogy senki se spekuláljon a tanácsai lakásokkal, következetesen fellépnek az ügyeskedőkkel szemben.

Ez a szempont is hozzátartozik a szükséges és egészséges cserékhez.

Halász Miklós

A környezetvédelemről

Könyv alakban a szegedi ankét előadásai

A műszaki-tudományos forradalom időszakát éljük, viharos iramú a fejlődés. Kortársai, szemtanúi vagyunk a világűr meghódításának, s előttünk tárulkozik ki a parányi atomok csodálatos világa. Az ember uralma alá kényszeríti a természet korábban ismeretlen, sejtelt erőit, amikor atomerőműveket épít, számítógépeket szerkeszt, új anyagok ezreit állítja elő. Félvezetők és antibiotikumok, radioaktív izotópok és csupaszem tévékészülékek, új danulonszál és házgárváró rohamos fejlődés nagyszorú eredményei. Ugyanakkor azt is meg kell állapítanunk, hogy nagy felelősség ma mérőnknek és technikusnak lenni. A bonyolult műszaki-tudományos kérdések között eligazodni sem könnyű, hát még úgy munkálkodni, hogy környezetünk se szenvedjen csorbát.

Ezért is volt nagy jelentőségű az MTESZ Csongrád megyei szervezetének tavaszi környezetvédelmi ankétja, és igen figyelemre méltó a nemrégiben szerény külsővel megjelent témakiadványa, amely az elhangzott előadásokat tartalmazza, a maguk eredetiségében.

A környezetlakítás és környezetvédelem című előadás szerzője dr. Árvai József, aki a történelmi vízszapillatás után foglalkozik a környezeti ártalmakkal, a levegőtisztaság védelmével, a levegőszennyezés okozta károkkal, amely 1972-ben a nemzeti jóvedelemnek közel egy százalékára rúgott. Megadja a levegőtisztaság-védelem területi intézkedési tervét, és vázolja azokat az állami beavatkozásokat, amelyek már megindultak az ország egyes területein, és a jövőben kiterjednek hazánk egészére.

A megye galvántüzemeinek mérgező szennyvízeiről kapott képről Jász Tivadar számol be.

Keresztes Tibor az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság területén levő öntözővizek posztidő-szennyezettségéről ad képet, megemlítve többek között a szentesi Termál Mgtst 1972-es dionirtos vegyszerezési feyelemsértését.

Márfai László és Keresztes Tibor előadása a Bugac-Alsómónostor térségében tapasztalt arzénes talajvízszennyeződésről tárgyalja.

A különböző kemikáliák által okozott szennyeződések vízkárelhárításáról Mazán János előadása ad igen szemléletes képet.

Kötelességtudatra nevelő gondolatokat vet fel Sáfrány Miklósné előadása, aki a vízminőségvédelem és az ifjúság kapcsolatával foglalkozik, sikeres példákat is ad pl. Szentesről.

Dr. Berencsi György jól összefogott bepillantást kínál a higanyos csávázások alkalmazásának kérdéseibe, a környezet szennyeződésének szempontjából.

A bűz vegyszerezés szennyeződésének szerteágazó kérdéseit dr. Barabás Zoltán tárgyalja.

Dr. Mesterházy Ákos és dr. Barabás Zoltán előadása a környezetszennyezés és a növények betegségei-ellenállóságával foglalkozik, a megváltozott környezeti faktórok figyelembevételével.

Terén József előadása az élelmiszerek penészgombaszennyezettségének kérdéséről foglalja össze, kitérve a penészgombák által termelt mérgező anyagcsere-termékek hatására.

Környezetvédelmi szempontból vizsgálva, az élelmiszerek sugárszennyezettségét méréséről ad összefoglalást dr. Kulcsár Ferenc. Igen érdekes és általános

Tisztújítások az ipari szövetkezetekben

Az ipari szövetkezetekben négyévenként újjáválasztják a vezetőségeket, különféle bizottságokat. Az új Szövetkezeti Törvény és az ezen alapuló jogszabályok — az alapszabály — a szövetkezetek életében fontos állomásnak tekintik a vezetőségválasztó közgyűléseket. Számítás az a múltból, az elért gazdasági és társadalompolitikai eredményekről. Nagy felelősség ez a tagság számára is, hiszen döntenie kell: elfogadja-e a vezetőség, a bizottságok beszámolóját, azt a munkát, amelyet az előző ciklusban végeztek. Számba veszi a közgyűlés, hogy a megválasztottak hogyan tették eleget megbízatásuknak. Figyelemmel kell lenni az érvényes állami jogszabályokra, a káder- és személyzeti munkára vonatkozó párt- és állami határozatok megtartására. Gondolniuk kell a vezetőségek, bizottságok összetételére, hogy a szövetkezeti tagság minden rétege képviselve legyen. Különösen a munkások megfelelő arányának biztosítása fontos, s kapjanak helyet a nők, a fiatalok képviselői. Követelmény, hogy olyanok kerüljenek tisztviselőkbe, akik erre a legalkalmasabbak; akik tudásuk, és tenni akarásuk teljes erejével akarnak dolgozni a szövetkezet érdekében; akik fáradhatatlanok a közösségért végzett munkában.

1.

A tisztújító közgyűléseken a szövetkezetek tagsága dönt a jövőről is, amikor határoz, kik legyenek a tisztviselők. Társadalmi rendszerünk demokratizmusából adódik e döntési joga. Ez a jog azonban kötelesség is, amelynek teljesítésében egyik legfontosabb feladat a választások előkészítésében végzett kádermunka. A jó kádermunka demokratikus centralizmusából adódóan igényli az irányító pártszervek, pártalap-szervezetek, az állami és érdekvédelmi szervek össze-

hangolt együttműködését. Az előkészítő munka letéteményesei a szövetkezetekben a jelölő bizottságok, amelyek a tagok véleményére támaszkodva végzik munkájukat. A jelöltek kiválasztása azonban ennél többet is követel. A pártszervekkel közösen meg kell fogalmazni az egyes tisztviselők szemben támasztott követelményeket. Értékelni kell, hogy a négy évvel korábban megválasztottak hogyan tették eleget megbízatásuknak. Figyelemmel kell lenni az érvényes állami jogszabályokra, a káder- és személyzeti munkára vonatkozó párt- és állami határozatok megtartására. Gondolniuk kell a vezetőségek, bizottságok összetételére, hogy a szövetkezeti tagság minden rétege képviselve legyen. Különösen a munkások megfelelő arányának biztosítása fontos, s kapjanak helyet a nők, a fiatalok képviselői. Követelmény, hogy olyanok kerüljenek tisztviselőkbe, akik erre a legalkalmasabbak; akik tudásuk, és tenni akarásuk teljes erejével akarnak dolgozni a szövetkezet érdekében; akik fáradhatatlanok a közösségért végzett munkában.

2.

Külön szeretnék szólni az elnökökről, a velük szemben támasztott követelményekről. A megye, Szeged szövetkezetek jelenlegi elnökei — azok, akiket az előző ciklusban választott tagságuk — általában jól megállták helyüket, megfeleltek a bizalomnak. A felelősség a jelölésben, és a választásban mégis kiemelkedő fontosságú. Miért? A követelmények állandóan emelkednek, és az ötödik ötéves terv alatt tovább nőnek. A gazdaságilag erősebb szövetkezetek nagyobb rátermettséget, a szakmai hozzáértés magasabb szintjét igénylik. A régebben rutinból is elvégezhető irányító munka egyre jobban igényli a vezetés tudományosságának alkalmazását. A magasabb ipari technika elsajátítása, a termelés hatékonyabbá tétele, és az ezzel összefüggő beruházások a gazdaságpolitikai munka hatékonyabbá tételét sürgetik.

Az elnökökkel szemben támasztott „három követelmény” érvényesülése érdekében szövetkeztünk az érdekelte pártszervekkel előzetes megbeszéléseken értékelte a vezetők — mindenekelőtt az elnökök — eddigi munkáját. Néhány, a fejlődéssel lépést nem tartó elnök cseréjére lesz szükség. A választások elősegítik azt a természetes folyamatot is, hogy újak kerüljenek azok helyére, akik előrehaladott koruk, egészségi állapotuk miatt már nem tudják tovább megfelelően ellátni vezetői tisztüket. Az előregedés, lemondás és a nyugdíjazások miatt meggyenkben is több helyen válik szükségessé új elnök megválasztása.

A kiadvány Beliczay István mondanivalójával zárul, amely Csongrád megye közjóléti erőire vonatkozik, a jövő körvonalait is érintve.

A terjesztésre nem kerülő, csupán belső használatú kiadványnak, de magának a környezetvédelmi ankétnak is jó epilógusa lehet a híres angol filozófus és békeharcos, Russell egyik gondolata: „A tudomány emberének nemcsak az a feladata, hogy megbirkózzék a tudományokkal, amelyeknek az ember a tárgya, hanem — ez már sokkal nehezebb dolog — rá is kell vennie a világot, hogy szíveleje meg, amit felfedezett.”

Bátyai Jenő

Szövetkezeti vezetőink döntő többsége továbbra is alkalmas tisztviségének ellátására. Ezt az alkalmasságot azonban dinamikus kell értelmeznünk. A gazdasági növekedéssel párhuzamosan szükséges a jövőben is az ismeretek bővítése, felújítása, a vezetői tudás javítása. A jelölő bizottságok akkor végeznek jó előkészítő munkát, ha a tagsággal ilyen értelemben tanácskoznak, és a politikai, gazdasági követelmények ismeretében teszik meg javaslatukat azokra, akiket a tagság többsége szintén alkalmasnak tart vezetői pozícióra.

A Csongrád megyei szövetkezetek tartozó 55 szövetkezet 1974. és 1975. évben tartja meg esedékes tisztújító közgyűlést. Eddig közel 20 szövetkezetben tartották meg a választásokat. Olyan szövetkezetekben is, ahol elnökök cseréjére volt szükség.

Az eddigi tapasztalatok általában kedvezőek. A munkások, a nők és a fiatalok aránya, részvételük a választott bizottságokban — a négy évvel korábbi időszakhoz viszonyítva — növekedett. A szövetkezeti vezetőségekben emelkedett a magasabb iskolai végzettségűek, a 15 évnél régebbi szövetkezeti tagok, a párttagok és pártiskolai végzettségűek száma. Az újonnan választott elnökök mindegyike az előzőeknél magasabb iskolai végzettségű. A szövetkezetek tagsága eddig is kellő érdeklődést, figyelmet tanúsított a közös ügyek iránt. Az alapszabályt, a törvényességet mindenütt megtartották. Az előkészítő munkában előfordult itt-ott hiányosság is. Ezekre érdemes figyelni, hogy a továbbiakban lehetőleg ne forduljanak elő. Például nem volt mindenütt kellően körültekintő egyes bizottságok beszámolója, a jelöltek kiválasztása. Pedig a tagság megbecsülésének abban is kifejezésre kell jutnia, hogy alapos a beszámoló, a jelöltek kiválasztása pedig minden részletében megfelel káderpolitikánk elveinek.

3.

A választásokra meggyenkben kedvezőek a feltételek. A gazdasági eredmények jók, a szövetkezeti ipar a negyedik ötéves tervben dinamikus fejlődik. A jóvedelmek az eltelt négy évben a tervezettnél gyorsabban nőttek. A szövetkezetpolitikai munka is része az elért eredményeknek. A dolgozók hangozása jó. A kedvező társadalompolitikai háttér tehát — ha körültekintő munkával párosul — minden nehézség nélkül biztosítja, hogy a választások sikeresen fejeződjenek be, és hozzájáruljanak a mozgalom politikai és gazdasági továbbfejlődéséhez.

Horváth János,
a KISZÖV elnöke

Szedik a zalai gesztenyét

Megjelent a zalaegerszegi üzletben az ősz ízletes csemegéje, a szelídgesztenye. A termelők szerint jó közepes termés várható. A megyében összesen mintegy 60 vagon ékezési gesztenye betakarításával, illetve feldolgozásával számolnak, amiből a vendéglátóiparon kívül nagyobb mennyiséget szállítanak a hűtőiparnak is.

A kapos zalai gesztenyéből évről évre több lesz. A telepítési program eredményeként az idén termőre fordult a búcsúszentlázslói és a zalaszentbalázi termelőszövetkezet mintegy 70 hektáros telepítése.